



2017-05-11

Ert dnr: Ku2017/00761/KO

Vårt dnr: NFH2017-11

Kulturdepartementet
Regeringskansliet
ku-registrator@regeringskansliet.se

Remissvar Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop- framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen (Ds 2017:8)

Inledning

Nämnden för hemslöjdsfrågor (NFH) ingår i det samverkansråd som finns vid Statens kulturråds sida till stöd för samordning av nationell kulturpolitik och fördelning av statligt stöd till regional kulturverksamhet.

Hemslöjdsfrämjandets andel av medlen i samverkansmodellen uppgår till ca 1 %. Bidragsgivningen utgörs av stöd till ett 60-tal hemslöjdskonsulenter/utvecklare fördelade över landet.

Sammanfattning

Nämnden för hemslöjdsfrågor ställer sig bakom de beskrivningar och bedömningar som görs i promemorian, men väljer att inte kommentera Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen då nämnden har för dålig kunskap om kulturområdet film.

Nämnden för hemslöjdsfrågors kommentarer

2.2 Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning

Förslaget om införandet av *bild och formområdet* i kultursamverkansmodellen är rimligt mot bakgrund av att området redan i dagsläget beskrivs i de regionala kulturplanerna. Bild och formområdet är aktivt och politiskt prioriterat i de flesta regioner.



NFH instämmer i bedömningen att modellen har behov av att inom den förordning som finns, arbeta med att prioritera om och aktivt välja för att minska skillnader i tillgång till kultur snarare än att vidga modellen. I den mån nya områden skall tillföras modellen bör även nya pengar tillföras.

2.3 Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen

NFH avstår ifrån att kommentera denna punkt på grund av bristande kunskaper i ämnet.

2.4 Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar

Det framförs ofta kritik gällande att inga större omfördelningar skett varken inom regionerna eller mellan regionerna sedan samverkansmodellen infördes. Detta är nog till största delen beroende på att merparten av medlen går till institutioner. Just detta är ett av skälen till att utvecklingsbidragen är så viktiga. För att kunna stimulera de professionella kulturutövarna som inte är knutna till institutioner liksom civilsamhället och kulturområdesövergripande initiativ är utvecklingsbidragen enormt viktiga. Dessutom är utvecklingsmedlen en stimulans och ett styrmedel för staten vad gäller att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen och en jämnare tillgång till kultur oavsett var i landet man bor.

2.5 Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen

NFH ser det som olyckligt att Stockholms läns landsting står utanför samverkansmodellen. Att Stockholm står utanför kräver särlösningar och riskerar obalanser, Stockholm är dessutom en kraft som behövs inom modellen. Exempelvis kan konstateras att det regionala slöjdfremjandet inom Stockholms läns landsting, som inte ingår i samverkansmodellen, får ett mycket lågt bidrag i jämförelse med Västra Götalandsregionen och region Skånes motsvarande verksamheter.

2.6 Samråd med det civila samhället

NFH ställer sig bakom bedömningen att dialogen med det civila samhället bör utvecklas inom kultursamverkansmodellen. NFH ser det som extra viktigt att ursprungs- och minoritetsgrupper bereds möjlighet till inflytande inom civilsamhälledialogen. Det är viktigt att dialogen rent praktiskt genomförs på tidpunkter och platser som möjliggör deltagande för det ideellt arbetande civila samhället. Att syfte och förutsättningar klargörs innan dialoger är av yttersta vikt för ett konstruktivt resultat. Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund har aktivt försökt få sina medlemsföreningar att vara aktiva på regional nivå, problematiskt nog finns medlemsengagemanget på lokal nivå inte regional. Detta är med stor sannolikhet ett problem för många föreningar/ civilsamhälleorganisationer.



2.7 Om dialogen mellan nationella och regionala politiska företrädare

En aktiv och livaktig dialog mellan regionernas politiska nivå och den nationella politiska nivån är en förutsättning för utvecklingen av samverkansmodellen och minskandet av skillnader i tillgång till kultur i hela landet. Det är politiken som måste leda modellens utveckling inom ramarna och i eventuella utvidgningar. NFH har sedan start deltagit i Statens kulturråds årliga samverkanskonferens för regionala tjänstemän och samverkansrådets parter, där det under två dagar genomförs speedmeetings och levereras spaningar och diskussioner. Under de år konferensen genomförts har konceptet och därmed dialogen och utbytet av mötena utvecklats till att bli en mycket uppskattad arena. Konferensen har utvecklats till att regionala respektive nationell nivå har lika stort ansvar för att dialog och utbyte uppstår genom att båda parter förbereder frågeställningar. Dessutom växlar ansvaret att leda samtalen mellan de båda nivåerna vilket innebär att man möts jämbördigt. Sättet att genomföra dialogen kan vara användbar vid formalisering av dialog mellan politiker på olika nivå respektive mellan politiker på nationell nivå och regionala tjänstemän.

2.8 Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen

NFH har som part ingående i samverkansrådet och dess berednings- och uppföljningsgrupper arbetat med att kvalitetssäkra insända redovisningar avseende främjande av hemslöjd samt deltagit i arbetet med att förbättra och förenkla uppföljningen. Det kan konstateras från hemslöjdshåll att övergången till samverkansmodellen har inneburit ett kraftigt minskat krav på uppföljning i förhållande till när myndigheten fördelade och följde upp bidragen. Sedan samverkansmodellens införande har uppföljningen årligen succesivt förenklats och omarbetats vilket säkert bidragit både positivt och negativt till upplevelsen. Kravet att verifiera och kontrollera användandet av offentliga medel samt effekten av detsamma finns och måste ske samtidigt som tillit måste finnas.

NFH:s bedömning är att för att verkligen kunna verifiera att det blir mer kultur till fler i hela landet och att skillnaderna vad gäller tillgång till kultur i hela landet minskar krävs kontinuerliga kulturvaneundersökningar som är upplagda på ett sätt så att man fångar ett brett kulturbegrepp inkluderande ”nya” kulturområden och kulturaktiviteter. I LUPP undersökningarna ställs frågorna så att man fångar upp såväl konsumtion som produktion av kultur, vilket innebär att eget kulturskapande jämföras med besök på institutioner etc. För att kunna utläsa mönster behövs kontinuerliga undersökningar så att eventuella trender kan utläsas.

Remissvaret har beretts av kanslichef Friedrike Roedenbeck och beslutats av nämnden på ordinarie nämndmöte den 11 maj 2017.